

તારીખ: ૭ જુલાઈ, ૨૦૧૫

આદરણીય શ્રી,

આપણો નવતર પ્રયોગ આપણા વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ઇન્ડિયન ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ મેનેજમેન્ટ, અમદાવાદ (આઈ.આઈ.એમ) અને ગુજરાત શૈક્ષણિક સંશોધન અને તાલીમ પરિષદ (જી.સી.ઈ.આર.ટી) દ્વારા જૂથ-ચર્ચાની શરૂઆત કરેલ છે. નવીનીકરણ દ્વારા શિક્ષણની વ્યવસ્થા સુધારવા માટે શિક્ષકોની અને શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ (એસ.એમ.સી) ની સહભાગિતા કઈ રીતે વધુ મજબૂત બનાવવી તે સંદર્ભમાં આપના મંતવ્યો જાણવાની શરૂઆત કરેલ છે. આપના મંતવ્યો જાણી તેનું વિશ્લેષણ કરવામાં આવે છે. આ માહિતી ટીચર્સ એઝ ટ્રાન્સફોર્મરની વેબસાઈટ (<http://www.teachersastransformers.org/>) પર મુકવામાં આવે છે.

આ જૂથ ચર્ચામાં આપની સક્રિય સહભાગિતા બદલ આભાર વ્યક્ત કરવામાં આવે છે. આપને તારીખ ૨૫ જુન, ૨૦૧૫ ના રોજ પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્ન અને તે સંદર્ભમાં આપે જે મંતવ્યો રજૂ કર્યા તેના ૧૫ પોઈન્ટ થતા આ પત્ર મોકલવામાં આવે છે.

આપના દ્વારા અપાયેલ ઉત્તરના તારણ આ પત્ર સાથે જોડેલ બીડાણમાં છે.

આશા છે કે આપ આ જૂથ ચર્ચામાં સક્રિય ભાગીદારી ચાલુ રાખશો અને આપના અમુલ્ય અભિપ્રાય અને મંતવ્યો આપતા રહેશો.

આભાર સહ,

અવિનાશ ભંડારી. (પ્રોજેક્ટ મેનેજર, એજ્યુકેશન ઇનોવેશન્સ બેંક)

પ્રશ્ન; ધોરણ ૮ થી ૯ માં વિદ્યાર્થીનીઓ નો ડ્રોપ આઉટ રેશીયોસૌથી વધુ છે. આ પ્રકારના નવતર પ્રયોગ દ્વારા ડ્રોપ આઉટ રેશીયો ઘટાડી શકાય છે. શું આપે કન્યા શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે પ્રયત્ન કરેલ છે. તેની ટૂંકી વિગત આપો.

તારણ: મોટા ભાગના શિક્ષકોના મતે દર્શાવેલ નવતર પ્રયોગ જેવી પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા કન્યાઓનો ડ્રોપ આઉટ રેટ ઘટાડી શકાય છે. એ સિવાય શિક્ષકો દ્વારા કન્યા શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કરેલ પ્રવૃત્તિઓ નીચે મુજબ છે:

- એક શાળામાં શિક્ષકો વાલી અને કન્યાના સીધા સંપર્કમાં રહે છે અને માધ્યમિક શાળાના આચાર્યની મુલાકાત કરી તેઓ કન્યાનું નામાંકન કરાવે છે. પરિણામ એ મળે છે કે બોર્ડની પરીક્ષામાં કુમાર કરતા કન્યાનું રીઝલ્ટ ઊંચું જોવા મળે છે.
- એક શાળામાં ભણતી તમામ કન્યાઓના વાલીનું એક સમ્મેલન યોજવામાં આવે છે જેમાં તેમને કન્યા શિક્ષણનું મહત્વ સમજાવવામાં આવે છે અને ફોટા તેમજ વિડીયો પણ દેખાડવામાં આવે છે તથા કન્યાઓના ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે રહેલ સરકારી યોજના વિષે તેમને વાકેફ કરવામાં આવે છે અને માર્ગદર્શન પૂરું પાડવામાં આવે છે. અને ગામના પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિઓ દ્વારા પણ શિક્ષણનું મહત્વ સમજાવવામાં આવે છે.
- એક શિક્ષકે નજીકની માધ્યમિક શાળામાં વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓને લઈ તેમની મીટીંગ કરવી અને કન્યા શિક્ષણના મહત્વ વિષે જાણકારી આપી. પરિણામ એ આવ્યું કે તેઓ ધોરણ ૮ પછી તેમની દીકરીઓના અભ્યાસ માટે માધ્યમિક શાળામાં મોકલવા સહમત થયા.
- શાળાના સંક્રુતિક કાર્યક્રમમાં કન્યા કેળવણી અને કન્યા શિક્ષણના વિષય પર નાટક રજૂ કરેલ છે.
- શિક્ષકો ધોરણ ૮ ના વિદ્યાર્થીઓના વાલીને બોલાવી તેમના જ બાળકો દ્વારા તૈયાર કરેલ શૈક્ષણિક કૃતિઓ દેખાડવામાં આવે છે જેથી તેમને કન્યાઓમાં રહેલ કળાનો પરિચય થાય આ ઉપરાંત હોશિયાર વિદ્યાર્થીનીને શાળા તરફથી વધારાની શિષ્યવૃત્તિ પણ આપવામાં આવે છે. શિક્ષક દ્વારા ધોરણ ૧૦ અને ૧૨ પછી વિવિધ કોર્સ અંગેનું માર્ગદર્શન પણ આપવામાં આવે છે જેથી વિદ્યાર્થીનીઓ સ્વનિર્ભર બની શકે.
- ઉચ્ચ અભ્યાસ કરવા માંગતી અને કરી રહેલ વિદ્યાર્થીનીઓને પ્રોત્સાહક ઇનામો આપવામાં આવ્યા અને ગામમાં જે કન્યાઓ ભણીને આગળ કારકિર્દી બનાવી હોય તેમને બોલાવી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવામાં આવ્યું.
- એક શિક્ષક દ્વારા વિવિધ ગામની મુલાકાત કરવામાં આવે છે અને કન્યા શિક્ષણ અંગે તેઓ ફિલ્મ બનાવે છે. ત્યારબાદ તેઓ રેડિયો સ્ટેશનની પણ મુલાકાત લે છે અને રેડિયો જોકીને પણ કન્યા શિક્ષણ અંગે વાત કરવા માટે કહે છે.
- કન્યા શિક્ષણને પ્રોત્સાહન આપવા માટે શિક્ષકે ખાસ પૂતળી ખેલ "ભણતરનો દાયજો", દીકરીને આપજો 'સ્વખર્ચે તૈયાર કર્યો છે. આ પૂતળી ખેલ દર વર્ષે ઘણીબીજી શાળાઓમાં ભજવાય છે. GIET દ્વારા તેનું શુટિંગ કરીને અવાર-નવાર DD-1 તથા DD-11 પર દર્શાવાય છે.
- શિક્ષક દ્વારા દરેક વિદ્યાર્થીની માટે સલામતી ભર્યું વાતાવરણ પૂરું પડાય છે અને તેઓને અનેક કળાપણ શીખવાડાય છે. પરિણામ રૂપે છેલા ૬ વર્ષથી શાળામાં કુમાર કરતા કન્યાની સંખ્યામાં વધારો છે અને કન્યાઓ દરેક પ્રવૃત્તિમાં ભાગ પણ લે છે.
- સ્કૂલના ડિસ્પ્લે બોર્ડ પર કન્યાઓએ કોઈપણ ક્ષેત્રમાં સફળતા હાંસલ કરી હોય તે વિશેના સમાચારના કટિંગ લગાડવામાં આવે છે જેથી વિદ્યાર્થીનીઓ તેમાંથી પ્રેરણા લઈ ઉચ્ચ અભ્યાસ કરે અને સફળ કારકિર્દી બનાવે.